

Toelatingscriteria

Status

Definitief

Datum

19 december 2026

Samenwerkende Topklinische Ziekenhuizen

Adres

Secoya, gebouw D
Papendorpseweg 93
3528 BJ Utrecht

Contact

030 - 273 94 14
info@stz.nl
www.stz.nl

Inleiding

De vereniging Samenwerkende Topklinische Ziekenhuizen (STZ) is een krachtig netwerk van 27 vooraanstaande topklinische ziekenhuizen in Nederland. De STZ-ziekenhuizen hebben de gezamenlijke missie om de benodigde zorgtransformatie te versnellen, zodat de zorg voor iedere Nederlander kwalitatief, betaalbaar en toegankelijk blijft, nu en in de toekomst. Als collectief zetten we ons in voor het realiseren van topklinische zorg, het opleiden en ontwikkelen van talent, het bevorderen van wetenschappelijk onderzoek en het stimuleren en opschalen van innovatie. Door kennis te delen, successen te verspreiden en innovaties op te schalen zorgen wij ervoor dat patiënten altijd kunnen rekenen op de beste zorg en zorgen wij voor impactvolle versnelling van de zorgtransformatie.

Een ziekenhuis kan lid worden van de vereniging STZ wanneer het voldoet aan STZ toelatingscriteria. Na toelating mag het ziekenhuis zich een STZ-ziekenhuis noemen. Het STZ-lidmaatschap is gebaseerd op wederkerigheid. Leden mogen rekenen op een actieve vereniging, die hen ondersteunt en faciliteert. De vereniging mag rekenen op leden, die via netwerken, ledenvergaderingen en andere kanalen een actieve bijdrage leveren op de STZ bouwstenen en thema's.

In de toelatingscriteria zijn de bouwstenen van STZ; topzorg, toegepast wetenschappelijk onderzoek en talent & opleiding stevig verankerd. Daarnaast zijn er criteria opgenomen voor de STZ-thema's innovatie en zorgtransformatie. Het geheel van deze toetsingscriteria geeft lading aan de topklinische identiteit, het 'topklinisch klimaat' van het ziekenhuis en geeft inzicht in de mate waarop het ziekenhuis in staat is de bouwstenen en de thema's van STZ te integreren in de processen en cultuur van de organisatie.

Definitie topklinisch klimaat en topklinische zorg

Het topklinisch klimaat is het geheel aan voorwaarden, organisatie en cultuur in het ziekenhuis ten behoeve van de integratie van topklinische zorg, opleiden, wetenschap en innovatie.

Topklinische zorg is medisch-inhoudelijk complex, multidisciplinair en regionaal of bovenregionaal van karakter, en gaat gepaard met opleidings-, onderzoeks- en innovatiefuncties.

Beoordeling en weging

Voor de toelating moet het ziekenhuis voldoen aan alle toelatingscriteria, zoals opgesteld in dit document. Voor het beoordelen van de criteria wordt gebruik gemaakt van onderstaande matrix.

Beoordeling	Consequentie	Omschrijving
Goed	Parel	Het ziekenhuis heeft met betrekking tot dit criterium een voorbeeldrol voor andere ziekenhuizen en wordt gevraagd dit voorbeeld (parel) te delen en actief in te brengen in de STZ netwerken.
	Suggestie	Het ziekenhuis voldoet aan het criterium. Op basis van de expertise en kennis uit andere STZ ziekenhuizen wordt een vrijblijvende suggestie gedaan om het ziekenhuis op dit criterium naar een nog hoger niveau te brengen.
Voldoende	Aanbeveling	Indien de praktijkvoering op één of meer onderdelen kan worden verbeterd. Aanbevelingen moeten binnen vijf jaar zijn opgevolgd.
Onvoldoende	Zwaarwegend advies	Indien ten aanzien van één of meer onderdelen tekortkomingen zijn geconstateerd die weliswaar voor het moment acceptabel zijn, maar die in de naaste toekomst zouden moeten worden verbeterd. Zwaarwegende adviezen dienen binnen afgesproken termijn van maximaal twee jaar te zijn opgevolgd. Het ziekenhuis moet een verbeterplan opstellen waaruit blijkt dat het ziekenhuis binnen een afgesproken periode wel aan deze criteria voldoet.
Zwaar onvoldoende	Voorwaarde	Indien ten aanzien van bindende criteria bepaalde ernstige tekortkomingen zijn geconstateerd. STZ lidmaatschap is niet mogelijk.

DEEL 1: bindende criteria

- Het ziekenhuis heeft een meerjarenstrategie waarin de STZ ambitie, bouwstenen en (kern)thema's vertaald zijn naar ziekenhuisambities. Het ziekenhuis kan aantonen dat ook het management en de professionals de STZ bouwstenen en thema's kennen en bereid zijn om kennis te delen. Het ziekenhuis stelt innovaties beschikbaar voor andere ziekenhuizen en adopteert zelf innovaties van derden.
- De medische en verpleegkundige zorgprofessionals zijn formeel georganiseerd en werken samen met de raad van bestuur o.b.v. vastgelegde afspraken. Er is sprake van strategische gesprekspartners. Dit geheel resulteert in een gezamenlijke strategie en doelstellingen en een samenhangende sturing die zichtbaar is in het bestuursmodel.
- Het ziekenhuis heeft een STZ kernteam ingericht dat bestuurlijk is verankerd. In het kernteam zijn de professionals (de inhoudsdeskundigen) die eigenaar zijn van een STZ-bouwsteen of thema vertegenwoordigd. Dit kernteam benoemt een coördinator. De coördinator onderhoudt de contacten met het team STZ.
- Het ziekenhuis heeft een strategie en toekomstbestendig beleid voor het opleiden van (medisch) professionals.
- Het ziekenhuis heeft ten minste 20 medische opleidingen en zorgopleidingen voor medisch specialisten, verpleegkundigen en medisch ondersteunend personeel, waaronder minimaal tien RGS erkende medisch specialismen en minimaal vijf vervolgopleidingen tot gespecialiseerd verpleegkundige en medisch ondersteunend personeel.¹
- Het ziekenhuis heeft ten minste drie erkenningen voor een topklinisch expertisecentrum.
- Het ziekenhuis heeft een strategie en beleid voor toegepast wetenschappelijk onderzoek, waaronder verpleegkundig en paramedisch onderzoek, en de bijbehorende infrastructuur ingericht voor het uitvoeren van toegepast wetenschappelijk onderzoek. Uitkomsten van wetenschappelijk onderzoek worden toegepast in de klinische praktijk.
- Het ziekenhuis heeft een visie en beleid voor innovatie en transformatie en de bijbehorende broker rollen ingericht voor innovatie en het opschalen van innovatie.

DEEL 2: Overige criteria per onderdeel

Algemeen

Organisatie

- Er is sprake van bestuurlijke en organisatorische continuïteit.
- Het ziekenhuis stelt middelen ter beschikking voor het realiseren van de topklinische ambities.
- Het ziekenhuis speelt een aantoonbare rol in regionale samenwerkingen.

¹ Voor een uitwerking van dit criterium zie bijlage 1.

Meerjarenstrategie en beleidsplan

- De meerjarenstrategie en beleidsplan besteden expliciet aandacht aan de vereniging STZ, waarin het delen van kennis, het versterken van samenwerking en het opschalen van succesvolle initiatieven centraal staan. Het bijdragen aan de zorgtransformatie is onderdeel van dit beleid. De speerpunten staan in directe relatie tot de (erkende) topklinische expertisecentra en STZ bouwstenen en thema's.
- In de planning- en controlcyclus, de rapportages en gesprekken worden de topklinische thema's gemonitord en structureel besproken op bestuurlijk niveau.
- Het ziekenhuis maakt aantoonbaar gebruik van de inbreng van patiënten.

Databeleid

- Het databeleid is integraal onderdeel van de meerjarenstrategie van het ziekenhuis en is onder andere gericht op datakwaliteit en het verbeteren van de zorgprocessen.
- Het ziekenhuis werkt actief samen met de mogelijk aansluitende data-infrastructuren om data interoperabiliteit te realiseren.
- Er zijn verschillende datagerelateerde functies aanwezig bijvoorbeeld een klinisch informaticus, data-analist, BI-specialist, data-en systeembeheerder en een Chief Data Officer.

Jong-organisatie

- Het ziekenhuis heeft een Jong-organisatie waarin de jonge professionals zijn georganiseerd.
- Het ziekenhuis heeft beleid om het "jonge" geluid op te halen.

Waarmaken van topzorg

Topzorg

- Het ziekenhuis heeft medisch complexe, multidisciplinaire en (boven-)regionale zorg die gepaard gaat met opleidings- onderzoeks- en innovatiefuncties. Voorbeelden van dergelijke zorg kunnen een erkenning TEC, WBMV of ECZA zijn.

Topklinische expertisecentra (TEC)

- Er is strategie en beleid op het signaleren, onderhouden en doorontwikkelen van Topklinische Expertisecentra (TEC's). Dit plan sluit aan bij de meerjarenstrategie, het medisch beleidsplan en de operationele jaarplannen.
- Erkende TEC's krijgen in de strategie zichtbare ontwikkelkansen en deze zijn in balans met de overige te verlenen zorg in het ziekenhuis.

Regionale samenwerking

- Het ziekenhuis creëert met zorgpartners in de regio maatwerk en netwerken die bijdragen aan de zorgtransformatie (zoals zorgpaden, regionale netwerkstandaarden en richtlijnen).
- Het ziekenhuis heeft een actieve rol in het agenderen van medische en organisatorische vraagstukken die het primaire verzorgingsgebied overstijgen.

Wetenschap

Wetenschapsbeleid

- Het ziekenhuis heeft strategie en beleid op toegepast wetenschappelijk onderzoek en heeft doelstellingen op het gebied van wetenschappelijke output en maatschappelijke impact geformuleerd.
- Het wetenschapsbeleid richt zich naast medisch onderzoek ook op toegepast wetenschappelijk onderzoek door o.a. artsen, verpleegkundigen en paramedici.
- Het ziekenhuis past uitkomsten van het onderzoek toe in de klinische praktijk.
- Het ziekenhuis stimuleert eigen geïnitieerd onderzoek.
- Het wetenschapsbeleid is verbonden met de strategische keuzes van het ziekenhuis. Hierin is aandacht voor promovendi, hoogleraren, lectoraten, practoraten en verpleegkundig onderzoeken EBP.
- Het ziekenhuis heeft ten minste een wetenschapscommissie en een wetenschapsbureau. Samen zijn zij verantwoordelijk voor het opstellen en uitvoeren van het wetenschapsbeleid. Deze zijn nauw verbonden met de subsidie- en innovatieafdelingen.
- Het ziekenhuis heeft een infrastructuur ingericht voor het uitvoeren van wetenschappelijk onderzoek. Deze is (functioneel) geïntegreerd met de innovatie infrastructuur.
- Het ziekenhuis werkt formeel samen met umc's, universiteiten, hogescholen, mbo-instellingen en andere onderzoeksorganisaties. Deze samenwerking is vastgelegd in overeenkomsten waarin afspraken zijn opgenomen over kennisdeling, gezamenlijke onderzoeksprojecten en het benutten van elkaars infrastructuur en expertise.

Wetenschapsbureau

- Het wetenschapsbureau bewaakt de randvoorwaarden voor het wetenschapsklimaat in het ziekenhuis.
- Het wetenschapsbureau is verantwoordelijk voor het overzicht van de studies en de bewaking procedure goedkeuring raad van bestuur/lokale uitvoerbaarheid en beschikt daarvoor over een studiemanagementsysteem.
- Het wetenschapsbureau heeft een formatie waarin de relevante professionele expertise is opgenomen om de taken uit te voeren, waaronder een wetenschapscoördinator, beleidsadviseur, statisticus en/of epidemioloog.

Informatiemanagement

- Het ziekenhuis heeft een informatiespecialist aangesteld. De informatiespecialist biedt ondersteuning bij het uitvoeren van reviews (zoals systematic, scoping, meta-analyse) en andere vormen van uitgebreid literatuuronderzoek.
- De toegang tot (wetenschappelijk) literatuur en wetenschappelijke output is eenduidig en laagdrempelig georganiseerd voor alle zorgprofessionals.
- Het ziekenhuis stimuleert en ondersteunt het publiceren in open science, waaronder open access en fair data.

Financiering van onderzoek

- Het ziekenhuis stimuleert met een financiële regeling (toegepast) onderzoek met structurele bijdragen. Deze regeling is voldoende om de wetenschappelijke ambities te begeleiden en te realiseren.

- Financiële geldstromen rondom wetenschappelijk onderzoek zijn voor het ziekenhuis transparant.

Kwaliteit van onderzoek

- Iedere hoofdonderzoeker van een WMO-plichtig onderzoek heeft een registratie in het landelijke GCP of BROK register. Overig researchpersoneel heeft een erkende GCP training gevolgd.
- Er is een up-to-date kwaliteitshandboek met onder andere Standard Operating Procedures (SOPs).
- De inbreng van de patiënt wordt gestimuleerd bij deelname aan wetenschappelijk onderzoek.
- Het includeren van patiënten en het verzamelen van data voor onderzoek zijn verankerd als integraal onderdeel van het zorgproces. Dit is geen exclusieve taak van onderzoekers, maar een gedeelde verantwoordelijkheid van alle zorgprofessionals die betrokken zijn bij de directe patiëntenzorg.
- De data voor onderzoek en patiëntenzorg moet voldoen aan de in de zorg geldende standaarden.
- Het ziekenhuis heeft een beleid voor monitoring van eigen-geïnitieerde WMO-plichtige studies.

Talent & Opleiding

HR beleid

- Het ziekenhuis voert periodiek een medewerkerstevredenheidonderzoek uit, waarin de STZ-thema's een onderdeel zijn. De uitkomsten en aanbevelingen uit het MTO zijn opgenomen in een verbetercyclus.
- Het ziekenhuis heeft expliciet beleid gericht op het bevorderen van omgangsnormen binnen sociaal en psychologisch veilige werkplek en bevordert een aanspreekcultuur op alle niveaus.

Opleidingsbeleid en infrastructuur

- Er is een strategisch opleidingsbeleid, met aandacht voor alle functies, waarin de topklinische thema's integraal zijn opgenomen.
- Het ziekenhuis heeft de RGS instellingsvisitatie, CZO-instellingserkenning en SBB-erkenning behaald. De uitkomsten en aanbevelingen uit deze visitaties zijn opgenomen in een verbetercyclus. Er is een PDCA-opleidingscyclus ingericht voor verpleegkundig opleiden.
- Het ziekenhuis stimuleert discipline- en organisatieoverstijgend leren door samenwerkingen met andere zorginstellingen en opleidingsorganisaties.
- Het stimuleren van zorgvernieuwing en innovaties zijn in het praktijkleren opgenomen.

Opleidingsklimaat

- Het ziekenhuis heeft een veilig opleidingsklimaat waarin de begeleiding, supervisie en praktijkleren van de opleiding 24/7 is geborgd.
- Het ziekenhuis doet periodiek uitvraag over het leerklimaat en verbeterpunten worden in een verbetercyclus opgenomen.

- Financiële geldstromen rondom opleidingen zijn voor het ziekenhuis transparant en geborgd in een strategisch scholingsbudget.

Het leerhuis (academie)

- Het leerhuis draagt de STZ-bouwstenen en -thema's actief uit en maakt voor eigen en nieuwe medewerkers de onderscheidende kwaliteit van opleiden in een STZ-huis zichtbaar.
- Het leerhuis neemt een centrale en faciliterende positie in voor alle opleidingen.

Centrale Opleidingscommissie (COC)

- Er is een governance waaruit blijkt dat het ziekenhuis toezicht houdt op zowel RGS- als CZO-erkende opleidingen als ook de opleidingen tot verpleegkundig specialist en physician assistant en de kwaliteit en veiligheid van het opleidingsklimaat over de volle breedte van het zorgpersoneel is gewaarborgd.
- De organisatie heeft dit geborgd in een of meerdere COC's.
- Er is een goede overlegstructuur tussen de COC's om interprofessioneel leren en werken te bevorderen.
- Bekwaamheid als docent is onderdeel van de nascholing van medisch specialisten.

AIOS

- Het aantal AIOS bedraagt jaarlijks minimaal 45.
- De AIOS zijn georganiseerd in een door het ziekenhuis gefaciliteerde arts-assistentenvereniging.

Coassistenten

- Het ziekenhuis leidt op jaarbasis ten minste 40 coassistenten op in minimaal acht disciplines.
- Coassistenten nemen deel aan het afdelings- en vakgroeponderwijs.

ANIOS

- ANIOS nemen deel aan het afdelings- en vakgroeponderwijs voor zover dit binnen de arbeidsvoorwaarden realiseerbaar is.

Verpleegkundig specialisten en physician assistants

- Het ziekenhuis heeft beleid voor het opleiden van verpleegkundig specialisten (VS) en physician assistants (PA).
- De VS en PA nemen deel aan het afdelings- en vakgroeponderwijs.
- Het ziekenhuis stimuleert VS en PA in hun belangstelling voor wetenschappelijk onderzoek.

Innovatie

Innovatiebeleid

- Het ziekenhuis heeft strategie en beleid op innovatie, die integraal zijn opgenomen in de meerjarenstrategie. De visie laat zien hoe het ziekenhuis met innovatie bijdraagt aan de zorgtransformatie.

- Het beleid stimuleert naast technologische innovaties ook organisatorische innovaties, sociale en procesvernieuwingen, waaronder het verminderen van de administratieve last. Het ziekenhuis stimuleert het delen van innovatie, kennis én failures om van elkaar te leren.

Innovatiecultuur

- Het ziekenhuis stimuleert zorgprofessionals om te vernieuwen, en veranderingen te initiëren. Er is een infrastructuur aanwezig die dit faciliteert.
- De innovatie-infrastructuur sluit aan op de onderzoeksinfrastructuur.
- Er zijn voorbeelden van (succesvolle) eigen of overgenomen innovaties. Het ziekenhuis deelt actief vernieuwingen binnen het STZ-netwerk om inspiratie te bieden en opschaling mogelijk te maken, in lijn met het principe 'proudly adopted from'.
- Het ziekenhuis richt het proces van signaleren, evalueren en implementeren van innovaties en innovatieve projecten multidisciplinair in en stimuleert samenwerking binnen STZ via de STZ Innohub en in de regio.

Innovatieteam

- Het ziekenhuis heeft een innovatieteam dat innovaties signaleert, beoordeelt en implementeert. De inbreng van medici en verpleegkundigen moet geborgd zijn.
- Het ziekenhuis heeft de governance van innovatie beschreven, zodat alle besluitvormingsmomenten duidelijk gemarkeerd zijn, vanaf idee t/m het besluit om te implementeren en op te schalen.
- Het ziekenhuis communiceert actief over het innovatieteam en de innovaties in de organisatie.

Financiering van innovatie

- Er is budget om innoveren mogelijk te maken en te stimuleren.

Bijlage 1 nadere duiding medische opleidingen en zorgopleidingen

Het ziekenhuis heeft ten minste twintig medische opleidingen en zorgopleidingen voor medisch specialisten, verpleegkundigen en medisch ondersteunend personeel, waaronder minimaal tien RGS erkende medisch specialismen (1a) en minimaal vijf vervolgopleidingen tot gespecialiseerd verpleegkundige en medisch ondersteunend personeel (2a t/m d).

1. De vervolgopleidingen tot (medisch) specialist zijn:

- a. De **dertig RGS erkende medisch specialismen**: anesthesiologie, cardiologie, cardio-thoracale chirurgie, dermatologie en venerologie, heilkunde, interne geneeskunde, keel-neus-oorheilkunde, kindergeneeskunde, klinische genetica, klinische geriatrie, longziekten en tuberculose, maag-darm-leverziekten, medische microbiologie, neurochirurgie, neurologie, nucleaire geneeskunde, obstetrie en gynaecologie, oogheilkunde, orthopedie, pathologie, plastische chirurgie, psychiatrie, radiologie, radiotherapie, reumatologie, revalidatiegeneeskunde, spoedeisende geneeskunde, sportgeneeskunde, urologie en ziekenhuisgeneeskunde;
- b. De technische zorg specialismen: klinische chemie, klinische fysica en ziekenhuisfarmacie;
- c. De tandheelkundige specialismen: kaakchirurgie;
- d. Klinische psychologie en klinische neuropsychologie.

2. De vervolgopleidingen tot gespecialiseerd verpleegkundige en medisch ondersteunend personeel zijn:

- a. Deskundige infectiepreventie en gipsverbandmeester;
- b. Gespecialiseerd verpleegkundigen (CZO-opleidingen en EPA gerichte kernleerroutes);
- c. Operatieassistent, anesthesiemedewerker, radiodiagnostisch laborant, radiotherapeutisch laborant en klinisch perfusionist;
- d. Opleiding tot verpleegkundig specialist en physician assistant.